

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

P8_TA(2017)0267

Sprawa Afgana Mukhtariego i sytuacja środków przekazu w Azerbejdżanie**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 czerwca 2017 r. w sprawie azerbejdżańskiego dziennikarza Afgana Mukhtariego (2017/2722(RSP))**

(2018/C 331/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Azerbejdżanu, w szczególności dotyczące sytuacji praw człowieka i praworządności,
- uwzględniając ugruntowane stosunki między UE a Azerbejdżanem, które nawiązano w 1999 r. w formie umowy o partnerstwie i współpracy, utworzenia Partnerstwa Wschodniego (EaP) oraz uczestnictwa Azerbejdżanu w Zgromadzeniu Parlamentarnym Euronest,
- uwzględniając decyzję przyjętą w dniu 30 września 2016 r. przez Zgromadzenie Narodowe (Mili Madżyli) Republiki Azerbejdżanu, uchylającą poprzednią decyzję z dnia 14 września 2015 r. o rezygnacji z członkostwa i uczestnictwa w Zgromadzeniu Parlamentarnym Euronest, a tym samym stanowiącą o pozostaniu i uczestnictwie w Zgromadzeniu,
- uwzględniając przyjęty w dniu 14 listopada 2016 r. mandat upoważniający Komisję Europejską i wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do negocjacji, w imieniu UE i jej państw członkowskich, w sprawie kompleksowej umowy z Republiką Azerbejdżanu, a także uwzględniając rozpoczęcie negocjacji w sprawie tej umowy w dniu 7 lutego 2017 r.,
- uwzględniając wizytę prezydenta Azerbejdżanu Ilhama Alijewa w Brukseli w dniu 6 lutego 2017 r.,
- uwzględniając niedawną wizytę delegacji Komisji Spraw Zagranicznych w Azerbejdżanie w dniu 22 maja 2017 r.,
- uwzględniając Międzynarodową konwencję o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem,
- uwzględniając sprawozdanie Freedom House w sprawie wolności na świecie w 2017 r., w którym uznano, że w Azerbejdżanie prasa „nie jest wolna”, a w przypadku internetu „wolność jest częściowa”,
- uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie skazania Mehmana Hüseynova w Azerbejdżanie,
- uwzględniając układ o stowarzyszeniu / pogłębioną i kompleksową umowę o wolnym handlu (AA/DCFTA) między UE a Gruzją, które weszły w życie w dniu 1 lipca 2016 r.,
- uwzględniając wcześniejsze oświadczenia komisarza praw człowieka Rady Europy Nilsa Muiznieksa w sprawie prześladowania dziennikarzy, działaczy społeczeństwa obywatelskiego / obrońców praw człowieka oraz opozycjonistów w Azerbejdżanie,
- uwzględniając oświadczenie dyrektora Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR) przy OBWE Michaela Georga Linka z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie doniesień o uprowadzeniu azerbejdżańskiego dziennikarza i obrońcy praw człowieka Afgana Mukhtariego i brutalnym traktowaniu go w areszcie,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel w sprawie „nielegalnego przetrzymywania obywateli Azerbejdżanu mieszkających w Gruzji”,
- uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

- A. mając na uwadze, że Afgan Mukhtarli, azerbejdżański dziennikarz śledczy przebywający na emigracji, który w 2015 r. przeniósł się do Tbilisi, zaginął tam w dniu 29 maja 2017 r. i odnalazł się po kilku godzinach w Baku;
- B. mając na uwadze, że według jego prawnika Afgan Mukhtarli został pojmany przez niezidentyfikowanych mężczyzn, według doniesień ubranych w mundury gruzińskiej policji kryminalnej, wepchnięty do samochodu, pobity i odwieziony do granicy z Azerbejdżanem, gdzie miano przy nim ukryć kwotę 10 000 EUR;
- C. mając na uwadze, że obecnie Afgana Mukhtarlego czeka proces o nielegalne przekroczenie granicy, przemyt i napaść na funkcjonariuszy policji; mając na uwadze, że zarzuty te są zagrożone karą wieloletniego pozbawienia wolności oraz że w dniu 31 maja 2017 r. sąd zastosował wobec Afgana Mukhtarlego trzymiesięczny areszt tymczasowy;
- D. mając na uwadze, że Afgan Mukhtarli pracował dla szeregu niezależnych redakcji, w tym Radia Wolna Europa / Radia Wolność, i jest znany z krytycznych materiałów dziennikarskich na temat władz azerbejdżańskich; mając na uwadze, że udał się on na emigrację do Gruzji, aby uniknąć odwetu za swą działalność ze strony władz Azerbejdżanu;
- E. mając na uwadze, że Gruzja jest stroną europejskiej konwencji praw człowieka, a zatem odpowiada za zagwarantowanie bezpieczeństwa obywatelom Azerbejdżanu mieszkającym na jej terytorium i zapobieganie jakimkolwiek przymusowym powrotom do tego kraju; mając na uwadze, że obywatele Azerbejdżanu coraz częściej spotykają się jednak z odmową przedłużenia pozwolenia na pobyt w Gruzji;
- F. mając na uwadze, że prezydent Gruzji Giorgi Margwelaszwili oświadczył, że uprowadzenie Afgana Mukhtarlego stanowi „poważne wyzwanie dla [gruzińskiej] państwowości i suwerenności”;
- G. mając na uwadze, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Gruzji wszczęło dochodzenia w sprawie Afgana Mukhtarlego na podstawie art. 143 kodeksu karnego (bezprawne pozbawienie wolności) oraz nawiązało w tej sprawie kontakt z odpowiednimi organami w Azerbejdżanie;
- H. mając na uwadze, że ogólna sytuacja w zakresie praw człowieka w Azerbejdżanie w ostatnich kilku latach pozostaje przedmiotem poważnego niepokoju ze względu na stałe zastraszanie i represje, stosowanie prześladowań, doniesienia o stosowaniu tortur, zakazy podróży oraz ograniczanie swobody przemieszczania się przywódców organizacji pozarządowych, obrońców praw człowieka, opozycjonistów, dziennikarzy i innych przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego;
- I. mając na uwadze, że w dniu 17 maja 2017 r. sąd apelacyjny w Baku nakazał Leyli i Arifowi Yunusom, którym udzielono azylu politycznego w Holandii, powrót do Azerbejdżanu w celu stawienia się na ponownych rozprawach sądowych;
- J. mając na uwadze, że w dniu 12 maja 2017 r., na wniosek Ministerstwa Transportu, Komunikacji i Zaawansowanych Technologii sąd okręgowy w Sabail podtrzymał decyzję o blokadzie pięciu redakcji internetowych: azerbejdżańskiej rozgłośni Radia Wolna Europa / Radia Wolność (RFE/RL), Azadliq.info, Meydan TV oraz kanałów telewizji satelitarnej Turan TV i Azerbaycan Saati;
- K. mając na uwadze, że wznowienie stosunków między Zgromadzeniem Narodowym Republiki Azerbejdżanu a Parlamentem Europejskim oraz ponowione członkostwo i uczestnictwo w Zgromadzeniu Parlamentarnym Euronest i jego działaniach okazały się wartościowe;
- L. mając na uwadze, że w dniu 7 lutego 2017 r. UE i Azerbejdżan podjęły negocjacje w sprawie nowej umowy, która będzie zgodna z zasadami potwierdzonymi w przeglądzie europejskiej polityki sąsiedztwa z 2015 r. i stworzy nową podstawę dialogu politycznego i współpracy politycznej między UE a Azerbejdżanem;
1. zdecydowanie potępia uprowadzenie Afgana Mukhtarlego w Tbilisi i jego arbitralne zatrzymanie w Baku; uznaje to za poważne naruszenie praw człowieka i potępia to rażące złamanie prawa;
 2. apeluje do władz gruzińskich o zapewnienie szybkiego, dokładnego, przejrzystego i skutecznego śledztwa w sprawie wymuszonego zaginięcia Afgana Mukhtarlego w Gruzji i bezprawnego przekazania go do Azerbejdżanu, a także o pociągnięcie sprawców do odpowiedzialności;
 3. uważa za niezwykle ważne, by władze Gruzji dołożyły wszelkich starań w celu wyjaśnienia ponad wszelką wątpliwość wszelkich podejrzeń o udział gruzińskich funkcjonariuszy państwowych w wymuszonych zaginięciach;

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

4. przypomina, że na władzach Gruzji spoczywa odpowiedzialność za zapewnienie ochrony wszystkim obywatelom państw trzecich mieszkającym w Gruzji lub ubiegającym się o azyl polityczny, którym w kraju pochodzenia grożą poważne konsekwencje sądowe jako obrońcom praw człowieka lub działaczom politycznym; w związku z tym przypomina art. 3 europejskiej konwencji praw człowieka, której Gruzja jest stroną;
5. stanowczo potępia postawienie Afganowi Mukhtarlemu fikcyjnych zarzutów i ponownie zaznacza, że jest on sądzony za pracę w charakterze niezależnego dziennikarza;
6. wzywa władze Azerbejdżanu do niezwłocznego i bezwarunkowego uwolnienia Afgana Mukhtarlego i wszystkich osób więzionych za korzystanie z praw podstawowych, w tym z wolności słowa, oraz do wycofania wszystkich postawionych im zarzutów; apeluje do władz Gruzji, by w sprawie Afgana Mukhtarlego podjęły wobec władz Azerbejdżanu wszelkie działania niezbędne, by umożliwić powrót dziennikarza do rodziny;
7. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że sprawa Afgana Mukhtarlego to kolejny przykład prześladowania i ścigania przez władze Azerbejdżanu krytycznie do nich nastawionych osób przebywających na emigracji, a także ich rodzin pozostałych w kraju; przypomina o wcześniejszych wnioskach o wydanie międzynarodowego nakazu aresztowania przebywających na emigracji obywateli Azerbejdżanu krytycznie nastawionych do władz;
8. wzywa do natychmiastowego, całościowego, przejrzystego, wiarygodnego i bezstronnego śledztwa w sprawie śmierci azerbejdżańskiego blogera i działacza Mehmana Galandarova w dniu 28 kwietnia 2017 r., przetrzymywanego wówczas przez władze Azerbejdżanu w areszcie;
9. wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich więźniów politycznych, w tym dziennikarzy, obrońców praw człowieka i innych działaczy społeczeństwa obywatelskiego – Afgana Mukhtarlego, Ilkina Rustamzadeha, Rashada Ramazanova, Seymura Hazięgo, Giyasa Ibrahimova, Mehmana Hüseynova, Bayrama Mammadova, İlqara Mammadova, Aza Guliyeva, Tofiqą Hasanlego, İlğiza Qahramanova, Afgana Sadygova i innych, w tym, lecz nie wyłącznie, osób wymienionych w odpowiednich wyrokach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka – a także wzywa do oczyszczenia ich ze wszystkich zarzutów oraz do przywrócenia im pełni praw politycznych i obywatelskich, co dotyczy również uwieczonych wcześniej, a następnie zwolnionych więźniów politycznych, np. Intiqama Aliyeva, Khadiji Ismayilovej i in.;
10. wzywa władze Azerbejdżanu, by zaprzestały prześladowania Leyli i Arifa Yunusów, oraz zwraca uwagę Interpolu na tę sprawę jako umotywowaną politycznie;
11. ponownie kieruje do władz Azerbejdżanu pilny apel o zaprzestanie praktyki wybiórczych procesów karnych oraz więzienia dziennikarzy, obrońców praw człowieka i innych osób krytycznie nastawionych do rządu, a także o zapewnienie wszystkim zatrzymanym, w tym dziennikarzom oraz działaczom politycznym i działaczom społeczeństwa obywatelskiego, pełni praw procesowych i norm uczciwego postępowania sądowego;
12. wzywa władze Azerbejdżanu, aby zapewniły niezależnym organizacjom i działaczom społeczeństwa obywatelskiego możliwość działania bez zbędnych przeszkód i strachu przed prześladowaniem, w tym przez uchylenie przepisów poważnie ograniczających funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego, przez odblokowanie rachunków bankowych organizacji pozarządowych i ich przywódców oraz przez umożliwienie dostępu do środków finansowych z zagranicy;
13. wzywa rząd Azerbejdżanu, by zastosował się w pełni do wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i podjął współpracę z Komisją Wenecką przy Radzie Europy i komisarzem ONZ ds. praw człowieka oraz wdrożył stosowne zalecenia i przestrzegał specjalnych procedur ONZ, których przedmiotem są obrońcy praw człowieka, prawo do zrzeszania się i pokojowych zgromadzeń oraz wolność słowa, a także arbitralne zatrzymania, co powinno prowadzić do zmiany przepisów i pełnego dostosowania dotychczasowych praktyk do wniosków ekspertów;
14. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w roku 2015 i 2016 w Azerbejdżanie uwolniono kilku wybitnych obrońców praw człowieka, dziennikarzy i działaczy;
15. podkreśla znaczenie dobrego klimatu politycznego w stosunkach rządu z siłami opozycji i społeczeństwem obywatelskim jako całością;

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

16. podkreśla znaczenie nowej umowy o partnerstwie między Unią Europejską a Azerbejdżanem; podkreśla, że centralnym elementem nowej umowy muszą być reformy demokratyczne, praworządność, dobre sprawowanie władzy oraz poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności; przypomina, że będzie uważnie śledził sytuację przez cały czas trwania negocjacji w sprawie nowej umowy, zanim podejmie decyzję o udzieleniu zgody na jej zawarcie;

17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, Radzie Europejskiej, Komisji, prezydentom, rządóm i parlamentom Azerbejdżanu i Gruzji, Radzie Europy, OBWE i Radzie Praw Człowieka ONZ.
